

ARGUMENTUM

news opinion analysis

**“Evropa e re në një
botë të re...”, Shqipëria
mikpret Komunitetin
Politik Evropian**

- HABEMUS PAPAM: Leo XIV
është Papa i zgjedhur për të
udhëhequr Kishën Katolike

- Partia Socialiste triumfon
në zgjedhjet 2025, siguron
mandatin e katërt me 83 mandate

- Evropë, faleminderit për asgjë!

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Argumentum.al tashmë nga muaji prill 2022 vjen në versionin e një reviste të përmuajshme politike-diplomatike të cilën mund ta shfletoni online.

Ky botim mujor ofron një kombinim të qartë të lajmeve në vend, rajon dhe botë, si dhe opinioneve dhe analizave për ngjarjet e zhvilluara përgjatë një muaji. Duke falënderuar secilin prej jush për vëmendjen dhe besimin ndaj medias tonë, ju premtojmë që do të vijojmë të sjellim për ju analizat objektive mbi zhvillimet kryesore në Vend, Rajon, Europë dhe në Botë.

Argumentum.al përpaket të jetë burim autoritar i gazetarisë me analiza dhe komente mbi marrëdhëniet ndërkombëtare,

politikën botërore dhe një gamë të gjerë çështjesh me rëndësi globale duke sjelle materiale ekskluzive. Kjo falë edhe kontributit të disa prej emrave të njohur të politikës dhe publicistikës shqiptare dhe bashkëpunorëve të tjerë vendas dhe të huaj. Në të njëjtën kohë Argumentum.al është e hapur për komente e mendime të lexuesve të saj.

Lexoni falas mbi çështjet e brendshme dhe ndërkombëtare në revisten Argumentum.al në shqip dhe anglisht!

“Argumentum”, një proces intelektual ...

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 EDITORIAL

- “Evropa e re në një botë të re...”, Shqipëria mikpret Komitetin Politik Evropian.

05 FOKUS

- HABEMUS PAPAM: Leo XIV është Papa i zgjedhur për të udhëhequr Kishën Katolike.
- Zgjedhjet bëhen për të ofruar zgjidhje. 11 maji e humbi këtë shans,

09 OP/ED

- Evropë, faleminderit për asgjë!

11 REALPOLITIK

- Kështu po! Kuarteti i shpresës! Turp për Prishtinën! Samiti i Komitetit pa identitet!

14 POLITIKË

- Partia Socialiste triumfon në zgjedhjet 2025, siguron mandatin e katërt me 83 mandate.

15 JO VETEM LAJM

- Zgjedhjet parlamentare të Shqipërisë konkurruese dhe të organizuara mirë, por munguan kushtet e barabarta të lojës, thonë vëzhguesit ndërkombëtarë.

- Dita e Dëshmorëve të Kombit/ Nderim për heronjtë që dhanë jetën për lirinë e Shqipërisë!

18 RETROSPEKTIVE DIPLOMATIKE

- 75 Vjetori i Deklaratës së Schumanit: Lindja e Bashkimit Evropian.

ENGLISH EDITION

21 ENGLISH TOP NEWS

- International leaders congratulate Prime Minister Rama after his victory in the parliamentary elections, securing a fourth term.

23 REALPOLITIK

- That's it! The quartet of hope! Shame on Kosovo! The Summit of a Community without Identity!

26 IN FOCUS

- A century in the making — what Prime Minister of Great Britain, Keir Starmer's visit to Albania really means.

29 BALKAN OVERVIEW

- How the EU Abandoned Democracy in Kosovo.

31 GLOBAL

- Charlemagne Prize/ Von der Leyen honoured for advancing European unity.

“EVROPA E RE NË NJË BOTË TË RE...”, SHQIPËRIA MIKPRET KOMUNITETIN POLITIK EVROPIAN

Më 16 maj 2025, Shqipëria shkroi një faqe të re në historinë e saj diplomatike, duke pritur në zemër të Tiranës një nga ngjarjet më të rëndësishme politike të kontinentit: Samitin e gjashtë të Komunitetit Politik Evropian (KPE). Për herë të parë, ky forum i nivelit të lartë, që bashkon të gjitha shtetet evropiane përtej kufijve institucionalë, u zhvillua në një vend të Ballkanit Perëndimor, duke i dhënë Shqipërisë një rol të spikatur në hartën gjeopolitike të Evropës.

Në Sheshin “Skënderbej”, nën masa të jashtëzakonshme sigurie dhe vëmendjen e mediave ndërkombëtare, u mbledhën 47 liderë shtetesh dhe qeverish, së bashku me përfaqësues të Bashkimit Evropian, NATO-s, OSBE-së dhe Këshillit të Europës. Nën bashkë-organizimin e Presidentit të Këshillit Evropian, António Costa, dhe Kryeministrit shqiptar, Edi Rama, Samiti

Në Sheshin “Skënderbej”, nën masa të jashtëzakonshme sigurie dhe vëmendjen e mediave ndërkombëtare, u mbledhën 47 liderë shtetesh dhe qeverish, së bashku me përfaqësues të Bashkimit Evropian, NATO-s, OSBE-së dhe Këshillit të Europës. Nën bashkë-organizimin e Presidentit të Këshillit Evropian, António Costa, dhe Kryeministrit shqiptar, Edi Rama, Samiti shënoi një moment kulmor për diplomacinë shqiptare dhe për vetë rajonin.

shënoi një moment kulmor për diplomacinë shqiptare dhe për vetë rajonin.

Evropa e re në një botë të re
Nën moton “Evropa e re në një botë të re: unitet – bashkëpunim – veprim i përbashkët”, Samiti në Tiranë i dha zë sfidave aktuale që po tronditin arkitekturën e rendit ndërkombëtar: lufta në Ukrainë, presionet ekonomike, kërcënimet hibride, ndryshimet klimatike dhe transformimi teknologjik. KPE ka marrë formën e një

forumi politik fleksibël, që nuk zëvendëson strukturat ekzistuese si BE apo NATO, por i plotëson ato me një hapësirë për dialog të sinqertë dhe bashkëpunim të gjerë. Në këtë frymë, Shqipëria u paraqit jo thjesht si mikpritëse, por si një urë lidhëse mes rajonit të Ballkanit dhe të ardhmes evropiane. Samiti i Tiranës zhvillohet në një kohë kur Evropa ndodhet në një pikë kritike. Një luftë vazhdon në krahun e saj lindor. Tensionet po rriten globalisht. Kërcënimet hibride, shtrëngimi ekonomik

dhe ndërprerjet teknologjike po testojnë qëndrueshmërinë demokratike dhe kërkojnë përgjigje më të koordinuara evropiane. Në këtë kontekst, Komuniteti Politik Evropian shfaqet si një forum jetik për unitet—një forum që kalon kufijtë institucionale dhe bashkon të gjithë kombet evropiane për të shkëmbyer ide, për t'u përballuar me sfidat e përbashkëta dhe për të hartuar një kurs të përbashkët përpara. Duke u mbështetur mbi dinamizmin e samiteve të mëparshme në Pragë, Moldavi, Spanjë, Mbretërinë e Bashkuar dhe Hungari, Samiti i Komunitetit Politik Evropian në Tiranë do të shërbejë si një platformë për dialog politik të hapur politik dhe bashkëpunim konkret. Agjenda do të reflektojë çështjet më urgjente për qytetarët evropianë sot, duke ofruar gjithashtu hapësirë për të parë përpara me qartësi dhe ambicie.

Temat qendrore të Samitit

Samiti u strukturua në katër tryeza të nivelit të lartë, duke përfshirë liderë të shteteve më të fuqishme të kontinentit. Në fokus ishin çështje me rëndësi jetike për qytetarët evropianë:

1. Siguria dhe qëndrueshmëria demokratike

Diskutimet u përqendruan në mbështetjen për Ukrainën, ruajtjen e paqes, forcimin e kapaciteteve të mbrojtjes kolektive dhe mbrojtjen e proceseve demokratike nga ndërhyrjet e huaja.

2. Konkurrueshmëria dhe siguria ekonomike

Liderët trajtuan mënyrat për

Komuniteti Politik Evropian

KPE ka marrë formën e një forumi politik fleksibël, që nuk zëvendëson strukturat ekzistuese si BE apo NATO, por i plotëson ato me një hapësirë për dialog të sigurtë dhe bashkëpunim të gjerë. Në këtë frymë, Shqipëria u paraqit jo thjesht si mikpritëse, por si një urë lidhëse mes rajonit të Ballkanit dhe të ardhmes evropiane.

të rritur inovacionin, qëndrueshmërinë energjetike, dhe autonominë strategjike, për të mbrojtur zinxhirët kritikë të furnizimit dhe për të përballuar sfidat e tranzicionit të gjelbër.

3. Migracioni, lëvizshmëria dhe të rinjtë

Në këtë tryezë u shqyrtuan zgjidhje të koordinuara për migracionin e rregullt, ruajtjen e talentëve dhe përgatitjen e brezit të ri për sfidat e epokës digjitale dhe inteligjencës artificiale.

4. Lider shipi dhe veprimi european në skenën globale

Tryeza e fundit ishte një thirrje për një Evropë më të vendosur, më përfshirëse dhe më fleksibël

në reagimet e saj ndaj krizave globale dhe sfidave të ardhshme.

Një moment historik për Shqipërinë

Për Shqipërinë, ky samit ishte shumë më tepër se një organizim protokollar. Ai përfaqëson:

- **Rritjen e kredibilitetit ndërkombëtar**
- **Pozicionimin e Shqipërisë si faktor stabiliteti në rajon**
- **Promovimin e axhendës së saj për integrimin në Bashkimin Evropian**

Gjithashtu, samiti shërbeu si një dritare për të promovuar kulturën, historinë dhe modernizimin e Tiranës, që për një ditë u kthye në kryeqytetin politik të kontinentit.

Samiti i Tiranës nuk ishte thjesht një ngjarje e rrallë diplomatike, por një dëshmi e qartë se Shqipëria **është** shndërruar në një faktor real stabiliteti në Ballkanin Perëndimor dhe në një partnere të besueshme në tryezën evropiane. Duke u pozicionuar në zemër të dialogut mbi të ardhmen e kontinentit, vendi ynë konfirmoi përkushtimin e tij ndaj vlerave të demokracisë, bashkëpunimit dhe sigurisë kolektive. Në një kohë kur Evropa ka nevojë për unitet më shumë se kurrë, Shqipëria tregoi se **është** jo vetëm pjesë e diskutimit, por edhe pjesë e zgjidhjes. Ky samit shënon një tjetër hap të rëndësishëm në rrugëtimin e vendit drejt integritetit të plotë në Bashkimin Evropian jo thjesht si një aspiratë, por si një e ardhme që po merr gjithnjë e më shumë formë.

HABEMUS PAPAM:

Leo XIV është Papa i zgjedhur për të udhëhequr Kishën Katolike

*Habemus Papam! Sot Konklavi zgjodhi Kardinalin
Robert Francis Prevost Ipeshkëv të 267-të të Romës*

Kardinali amerikan, Robert Francis Prevost, është zgjedhur udhëheqësi i ri i Kishës Katolike Romane më 8 maj dhe ka zgjedhur emrin Leon XIV.

Ai është papa i 267 i Kishës Katolike dhe amerikan i parë që është zgjedhur papë.

Zgjedhja e tij u bë në votimin e tretë të enjten, në ditën e dytë konklavës.

Njoftimi për zgjedhjen e tij u bë nga një kardinal nga ballkoni në Bazilikën e Shën Pjetrit i cili shqiptoi fjalët latine “habemus papam” (kemi papën e ri).

“Paqja qoftë me të gjithë ju”, ishin fjalët e para të papës amerikan nga ballkoni i Bazilikës së Shën Pjetrit.

Ai tha se dëshiron që mesazhi i paqes “të hyjë në zemrat e huaja, të arrijë te familjet tuaja dhe të gjithë njerëzit, kudo që jeni”.

Duke nderuar paraardhësin e tij, Papa Françeskun, ai u bëri thirrje besimtarëve “të ecni përpara, pa frikë, të bashkuar, dorë për dorë me Zotin dhe njëri-tjetrin.

Papa Leoni XIV falënderojë kardinalët që e zgjodhën që të udhëheqë Kishën Katolike.

Pas zgjedhjes së papës së ri, presidenti amerikan, Donald Trump, tha se “është shumë nder që ai është papa i parë që është amerikan”.

“Çfarë emocioni dhe çfarë nderi të madh për vendin tonë. Mezi pres ta takojë Papë Leonin e 14-të. Do të jetë një moment shumë i rëndësishëm”, tha Trump.

Presidenti i Republikës, Bajram Begaj uroi sot besimtarët katolike për zgjedhjen e Papës së ri.

“Urime katolikëve shqiptarë dhe atyre të gjithë botës për zgjedhjen e Papës së ri!” shkroi Presidenti Begaj në profilin e tij zyrtar në

llogaritë sociale në platformën X dhe facebook.

”Shpreh bindjen, – vlerësoi Presidenti i Republikës, – se Ati i Shenjtë, Papa Leoni XIV, do të kontribuojë me gjithë fuqinë dhe autoritetin e tij në shërbim të kauzës sublime të forcimit të klimës së bashkëjetesës paqësore të të gjitha besimeve.”

Në emër të shqiptarëve Presidenti Begaj uroi që papa Leone XIV të jetë nën mbrojtjen e Zotit për realizimin e misionit të tij të shenjtë në krye të Vatikanit.

Ndërkaq, edhe presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, uroi për zgjedhjen e kreut të ri të Kishës Katolike.

“Në një kohë kur bota ka nevojë për paqe, unitet dhe dhembshuri, zëri i tij do të ketë peshë të madhe. Uroj që pontifikati i tij të shquhet për qartësi morale, udhëheqje të paluhatshme dhe një angazhim të thellë për dinjitetin e gjithë njerëzimit”, shkroi ajo në X.

Tymi i bardhë – që sinjalizon zgjedhjen e papës – u pa duke dalë nga oxhaku i Kapelës Sistine disa minuta pas orës 18:00 të 8 majit.

Shumë njerëz panë tymin e parë duke dalë nga oxhaku, teksa u mbledhën në Sheshin e Shën Pje-

trit, në Vatikan.

Ndërkaq, pas zgjedhjes së papës së ri, në Katedralen Nëna Terezë në Prishtinë kanë rënë kambanat për të njoftuar besimtarët për zgjedhjen e kreut të ri të Kishës Katolike.

Kush është Papa i ri, Robert Francis Prevost?

Papa i parë augustinian, Papa i dytë amerikan pas Françeskut, por ndryshe nga Bergoglio, amerikan 69-vjeçar Robert Francis Prevost u lind në veri të kontinentit dhe shërbeu si bari i Kishës në jug të tij, përpara se të thirrej nga Paraardhësi i tij për të drejtuar Dikasterin për Ipeshkvijtë dhe Komisionin Papnor për Amerikën Latine.

Ipeshkvi i ri i Romës zgjodhi emrin e Leonit XIV. U lind më 14 shtator 1955 në Çikago, Illinois, nga Louis Marius Prevost, me origjinë franceze dhe italiane, si edhe nga Mildred Martínez, me origjinë spanjolle. Ka dy vëllezër, Louis Martín dhe John Joseph.

E kaloi fëmijërinë dhe adoleshencën në SHBA, duke studiuar fillimisht në seminarin e vogël të Etërve Augustinianë dhe më pas, në Villanova University në Pensilvani, ku, në vitin 1977, u diplomua në Matematikë dhe studioi Filozofi. Më 1 shtator të po atij viti, në Saint Louis, hyri ndër novicët (rishtarët) e Urdhrit të Shën Augustinit (OSA), në provincën e Zojës së Këshillit të Mirë të Çikagos, duke bërë kushtet e para më 2 shtator 1978. Më 29 gusht 1981 bëri kushtet përfundimtare.

Vijoi formimin në Catholic Theological Union në Çikago, duke u diplomuar në Teologji. Në moshën 27 vjeçare, eprorët e dërguan në Romë për të studiuar

të Drejtën Kanonike në Universitetin Papnor të Shën Tomës së Akuinit (Angelicum). Në Romë, u shugurua meshtar më 19 qershor 1982, në Kolegjin Augustinian të Shën Monikës nga imzot Jean Jadot, pro-president i Këshillit Papnor për Jo-të Krishterët, tani Dikasteri për Dialogun Ndërfetar. Prevost mori licencën, pra, diplomën universitare, në vitin 1984 dhe në vitin pasardhës, ndër-sa përgatiste tezën e doktoraturës, u dërgua në misionin augustinian të Chulucanas, në Piura të Perusë (1985-1986). Më 1987 mori doktoraturën me një tezë mbi “Rolin e eprorit lokal të Urdhrit të Shën Augustinit” dhe u emërua drejtor i thirrjeve dhe drejtor i misioneve të Provincës augustiniane të “Nënës së Këshillit të Mirë” në Olympia Fields, Illinois.

Vitin e mëpasëm shkoi në misionin e Trujillo-s, gjithnjë në Peru, si drejtor i projektit të formimit të përbashkët të aspirantëve augustinianë të vikariateve të Chulucanas, Iquitos dhe Apurímac. Gjatë njëmbëdhjetë viteve, mbajti detyrën e eprorit të bashkësisë (1988-1992), drejtorit të formimit (1988-1998) dhe mësuesit të të kandidatëve për augustinianë (1992-1998), si edhe, në kryedioqezën e Trujillo-s, atë të vikarit gjyqësor (1989-1998) dhe të profesorit të së Drejtës Kanonike, Patristikës dhe Moralit në seminarin e madh “San Carlos y San Marcelo”. Në të njëjtën kohë, atij iu besua edhe kujdesi baritor i grigjës së besimtarëve të Zojës Nënë e Kishës, e cila më vonë u bë famulli me titullin e Shën Ritës (1988-1999), në periferinë e varfër të qytetit, si edhe ishte administrator i famullisë së Zojës së Monserrat-it nga viti 1992 deri në vitin 1999.

Në vitin 1999, u zgjodh epror provincial i Provincës Augustiniane të “Nënës së Këshillit të Mirë” në Çikago dhe, dy vjet e gjysmë më vonë, në kapitullin e përgjithshëm të zakonshëm të Urdhrit të Shën Augustinit, sivëllezërit e tij e zgjodhën epror të përgjithshëm, duke e konfirmuar në vitin 2007 për një mandat të dytë.

Në tetor 2013, u kthye në Provincën e tij Augustiniane në Çikago dhe u bë drejtor i Formimit në kuverndin e Shën Augustinit, këshilltar i parë dhe vikar provincial; detyra, që i mbajti derisa Papa Françesku e emëroi, më 3 nëntor 2014, administrator apostolik të dioqezës peruviane të Chiclayo-s dhe, njëkohësisht, ipeshkëv titullar të Sufarit. Më 7 nëntor, hyri në dioqezë, në prani të nuncit apostolik James Patrick Green, i cili e shuguroi ipeshkëv pak më shumë se një muaj më vonë, më 12 dhjetor, në festën e Zojës së Guadalupe, në katedralen e Shën Marisë.

Motoja e tij ipeshkvnore është “In Illo uno unum”, fjalë që Shën Augustini i shqiptoi në një predikim, “Paraqitje mbi Psalmin 127”, për të shpjeguar që “edhe pse ne të krishterët jemi shumë, në Krishtin jemi një”.

Më 26 shtator 2015, Papa argjentinës e emëroi ipeshkëv të Chiclayo-s dhe në mars 2018, u zgjodh zv.kryetar i dytë i Konferencës Ipeshkvnore Peruviane, në të cilën ishte edhe anëtar i Këshillit Ekonomik dhe president i Komisionit për Kulturë dhe Edukim.

Në vitin 2019, Françesku e përfshiu ndërmjet anëtarëve të Kongregatës për Klerin dhe vitin e mëpasëm, ndërmjet atyre të Kongregatës për Ipeshkvijtë. Po në vitin 2020, më 15 prill, mbërrin edhe emërimi papnor si administrator apostolik i dioqezës peruvi-

ane të Callao-s.

Më 30 janar 2023, Papa e thirri në Romë si prefekt të Dikasterit për Ipeshkvijtë dhe president të Komisionit Papnor për Amerikën Latine, duke e bërë kryepeshkëv. Në Konkistorin e 30 shtatorit të po atij viti, ai e krijoi dhe e shpalli kardinal, duke i caktuar diaconinë e Shën Monikës. Prevost e mori në dorëzim më 28 janar 2024 dhe, si kryetar dikasteri, mori pjesë në udhëtimet e fundit apostolike të Papës Françesku dhe në sesionin e parë e të dytë të Asamblesë XVI të Përgjithshme e të Zakonshme të Sinodit të Ipeshkvijve mbi sinodalitetin, mbajtur në Romë përkatësisht nga 4 deri më 29 tetor 2023 dhe nga 2 deri më 27 tetor 2024. Një përvojë, kjo e asambleve sinodale, e fituar që në të kaluarën si epror i augustinianëve dhe si përfaqësues i Bashkimit të Eprorëve të Përgjithshëm (USG).

Ndërkohë, më 4 tetor 2023, Françesku e caktoi Prevost-in anëtar të Dikasterit për Ungjillëzimin, Seksioni për Ungjillëzimin e Parë dhe për Kishat e Reja të Veçanta; të atij për Doktrinën e Fesë; të atij për Kishat Lindore; të atij për Klerin; të atij për Institutet e Jetës Rregulltare dhe Shoqëritë e Jetës Apostolike; të atij për Kulturën dhe Edukimin; të atij për Tekstet Legjislative; si edhe në Komisionin Papnor për Shtet-Qytetin e Vatikanit.

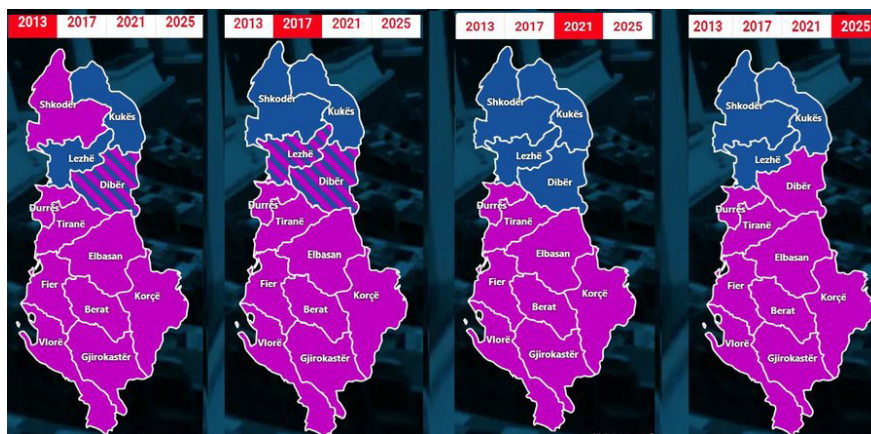
Së fundi, më 6 shkurt të këtij viti, u promovua nga Papa argjentinës në urdhrin e ipeshkvijve, duke marrë Titullin e Kishës Suburbikare të Albanos. Gjatë shtrimit të fundit në spital të paraardhësit të tij në Poliklinikën “Gemelli”, Prevost kryesoi rruzaren për shëndetin e Françeskut, në Sheshin e Shën Pjetrit, më 3 mars.

Zgjedhjet bëhen për të ofruar zgjidhje. 11 maji e humbi këtë shans

Nga AFRIM KRASNIQI

Votimet mbaruan duke konfirmuar hendekun në sondazhe, – mazhoranca fitoi mandatin e katërt dhe për paradoks, më me shumë mandate sesa të gjitha mandatet e mëparshme. Statistikisht nuk ka surprizë, – PS ka thuar se të njëjtin numër votash si në tri zgjedhjet e mëparshme, duke pasur nivel mobiliteti të strukturës së vet patronazhiste në nivele 95%-98%, por ka rritje të numrit të mandateve për shkak se votat pro PD+LSI kanë rënie të ndjeshme në raport me zgjedhjet e kaluara.

Niveli i mobilitetit tek opozita varion midis 55%-60% e pamjaftueshme për të siguruar pjesëmarrjen në votim as të votuesve historikë të saj, dhe natyrisht, e pamundur të fitojë votat e pjesës së pavendosur, jo mbështetëse të qeverisë. Aleanca me LSI (PL) nuk funksionoi, shumica e votave të saj klienteliste u rikthyen në PS ose kaluan në PSD, ndërkohë që votuesit asnjans zgjodhën partitë e reja. Natyrisht PS krijoi një sistem patronazhizmi që njëson partinë, shtetin, oligarkinë, informalitetin dhe “të fortët”, praktikë antiligjore që PS e testoi edhe më 2017 dhe 2021. Në çdo rast referues të njëjtë në botën demokratike opozitat kanë pasur sukses

kur reformohen, frymëzojnë me ide, hapen ndaj prurjeve cilësore dhe luftojnë me kartat morale, katër cilësi që PD+ i refuzoi me arrogancë.

Zgjedhjet bëhen për të ofruar zgjidhje. 11 maji e humbi këtë shans. Ata që ishin konfirmuan vetveten dhe besnikët. Risitë janë minimale dhe jo vendimmarrëse. Katër herë një parti ka pasur mbi 80 mandate, 1991, 1992, 1996 dhe 1997, vetëm në një rast ato prodhuan reforma dhe progres (1992), kur de facto nuk ishte votë partie, por votë për ndryshim sistemi. Vazhdimi dihet: mazhoranca do shijojë mbipushtetin e pa shqetësuar, do të kemi dobësim të ndjeshëm të jetës parlamentare, të kontrollit e balancës së pushteteve, të rolit të institucioneve të pavarura dhe natyrisht, rënie të lirë të standardeve të demokracisë funksionale dhe shtetit të së drejtës. Opozita? Shih listën e mbyllur të Tiranës dhe e kuptojmë si do jetë, opozita që çdo qeveri do të donte të kishte. Do kemi protesta, kontes-

time, shoë, marrëveshje të reja, kulla të reja, por jo dorëheqje dhe as llogaridhënie.

Drejtësia do hetojë ca raste fatkeqe të individëve që u detyruan të fotografojnë votën, por jo ata që urdhëruan fotografimin e votës dhe as sistemin korruptiv, i cili, duke ci-tuar opozitën e 2009-2012, “vjedh Shqipërinë për të vjedhur vota dhe më pas vjedh vota për të vjedhur Shqipërinë”. Ata nuk ndryshuan këtë sistem korruptiv, thjesht e perfeksionuan atë.

Kur demokracia devijon, populizmi merr vendime, militantët kontrollojnë pushtetin dhe ide-të moderatore refuzohen, është detyrë dhe përgjegjësi e pakicës, – zërave me integritet, të flasin, të veprojnë dhe të reagojnë më shumë, të refuzojnë status quo-n & establishmentin e korruptuar politik dhe të ushqejnë sa munden dije, kulturë e shpresë në vendin ku nga Kalimashi, Q.Murritzit, Elbasani dhe deri në Llogara gjendet e njëjta parullë domethënëse dhe konsensuale “mirë se erdhët në tunel”.

EVROPË, FALEMINDERIT PËR ASGJË!

Nga DEJAN AZESKI- IFIMES*

Për ata prej nesh që nuk e kujtojnë Jugosllavinë që nga lindja jonë, na thuhet për anëtarësimin në Bashkimin Evropian si e vetmja rrugë drejt së ardhmes sonë më të ndritur. Jemi pothuajse të detyruar të përjetojmë atë krijim sublim si Qytetet e Zanave në përrallat popullore perëndimore. Është sikur presim pafundësisht që zanat të fluturojnë dhe të na pjalmojnë me pluhurin e pranverës dhe prosperitetit të përjetshëm.

Por në të njëjtat përralla, si rregull, kudo që ka zana, ka edhe orkë të maskuar që jetojnë diku nën tokë, si insekte që ushqehen me mbetjet e pjesës tjetër të botës kulturore. Shumë nga brezi im ishin adhurues të singertë të arritjeve mjeshtërore të filmit si Harry Potter ose Zoti i Unazave derisa në një moment kuptuam kolektivisht se në perspektivën e kombeve themeluese të familjes evropiane: orkëve, goblinëve, trollëve dhe të gjitha krijesave të tjera të neveritshme, në të vërtetë jemi ne ata që kemi pritur për 35 vjet (ose saktësisht që nga viti kur lindi unë) nën muret mesjetare të Bashkimit Evropian.

Kjo pritje e pafundme nuk do të ishte kaq e tmerrshme nëse do të kishte një kriter të qartë dhe parimor për rrugën që duhet ndjekur drejt "Olimpit qytetërues". Në përgjithësi, të gjithë jemi të vetëdijshëm se në shumë fusha ne vërtet nuk e meritojmë të jemi në të njëjtin nivel me Gjermaninë,

Holandën, Lihtenshtajnin, Monakon dhe shumë vende të tjera më të vogla dhe më të mëdha të kontinentit tonë. Por kur përfitimet e të njëjtit Bashkim Evropian janë përdorur për dekada nga fqinjët tanë të afërt Bullgaria ose Rumania, dhe kur ka një diskutim të madh për pranimin e Moldavisë, i cili ndoshta nuk do të jetë në nivelin ku jemi tani pas një mijë vjetësh, atëherë atomet e fundit të dinjitetit tonë fillojnë të ziejnë vërtet.

Duke u mbushur kupa e durimit Kupa e durimit tonë po mbushet gjithashtu me deklarata zyrtare nga zyrtarë të lartë të Unionit, sipas të cilave: ata duhet ta ridrejtojnë Moldavinë, Ukrainën, Gjeorgjinë dhe vende të ngjashme në korsinë e shpejtë – sepse nëse do të kishin pritur të na bashkoheshin, ndoshta kjo nuk do të kishte ndodhur kurrë. Sikur ne jemi fajtorë për faktin se vendet e Unionit nuk e dinë fjalë për fjalë se cilën rrugë të ndjekin si në politikën e jashtme ashtu edhe në

atë të brendshme, kështu që në të gjithë atë kaos ata e lanë mënjanë pafundësisht anëtarësimin tonë.

Ajo iniciativë e vogël nga Hungaria, nga presidenca e së cilës e Unionit prisnim sinqerisht shumë më tepër, ishte gjithashtu sinqerisht zhgënjyese për ne. Megjithatë, vendi me të cilin Maqedonia dhe Serbia kanë marrëdhëniet më të ngushta nuk ka arritur të bëjë asgjë domethënëse për të çuar proceset përpara.

Është shumë fat që sigurisht nuk do të zhgënjehemi nga presidenca polake, sepse sipas politikës së saj aktuale, nuk mund të presim asgjë të veçantë nga ai vend. Atje, i gjithë fokusi është vendosur qartë në përhapjen e armiqësisë dhe urrejtjes ndaj Rusisë si armiku i tyre i vërtetë ose i imagjinuar, gjë që na tregon me siguri paraprakisht se e gjithë energjia në dhjetë muajt e ardhshëm do të drejtohet në atë drejtim dhe për ne nga Ballkani Perëndimor, asgjë nuk do të bëhet përsëri.

Sa i përket kryetarit të ardhshëm

të unionit, kushdo që të jetë ai, ndoshta nuk do të arrijmë as të shohim nëse do të bëjë diçka më shumë apo jo, sepse çdo vend nga Ballkani Perëndimor do të shkojë në rrugën e vet. Si për shembull, Maqedonia me partneritetin e saj strategjik me Britaninë e Madhe, i cili doli fjalë për fjalë nga hiçi si një rrufe.

Por ky nuk është ndonjë skenar i ri dhe i paprecedentë për ne ish-jugosllavët. Për historianët, interesante për analizë janë pamjet televizive nga qyteti i vogël kufitar slloven Ilirska Bistrica, ku në vitin 1991 fjalë për fjalë e gjithë popullsia doli për të bllokuar kolonitë e ish-Ushtrisë Popullore Jugosllave që po shkonin si përforcime për të siguruar postet doganore drejt Italisë dhe Austrisë. Vërtet tingëllon e pamundur që në vitin 1989 Sllovenia të ishte kaq besnike ndaj vëllazërisë dhe unitetit, dhe të njëjtët njerëz vetëm një vit më vonë ishin 100% të gatshëm të dilnin në rrugë kundër të njëjtës Jugosllavi. Kjo mund të shpjegohet vetëm me një logjikë: se zhgënjimi me shtetin e atëhershëm të përbashkët filloi të grumbullohej shumë, shumë më herët. Ndoshta selia qendrore në Beograd kishte bërë lëvizje të gabuara për dekada dhe arriti t'i kthente njerëzit në Slloveni dhe Kroaci kundër vetes deri në atë pikë sa ata ndaluan së ndjeri shtetin e përbashkët si të vetin.

Kjo është pikërisht ajo që Brukseli po na bën, dhe në një formë edhe më brutale, me të gjitha këto vonesa të pafundme në anëtarësim dhe negociata dhe me fyerje të hapura. Akti i tretë dhe më i vështirë i kësaj drame të pafundme është e ardhmja shumë e

Gjëja më e frikshme nga të gjitha është se Bashkimi Evropian, konkretisht idetë themelore mbi të cilat bazohet, nuk u nevojitën Ballkanit për udhëtimin pa viza në Paris, por përkundrazi që vlerat dhe idetë e tyre të bëheshin balsam për plagët që mbart ky rajon.

paqartë e unionit, për të cilin nuk shohim një drejtim të qartë se në cilin po shkon. Nëse analizojmë të gjithë historinë, format federale dhe konfederale të aleancave nuk kanë zgjatur kurrë më shumë se gjysmë shekulli mesatarisht. Bashkimi Evropian, si pasardhës i Komunitetit Ekonomik për Qymyrin dhe Çelikut, me të vërtetë ka arritur ta tejkalojë atë numër magjik, por në vitet kur duhet të kishte qenë më i forti, humbi deri në 35 vjet pa arritur ta evropianizojë Ballkanin të paktën pak dhe të zgjerojë këtu të paktën një pjesë të pozicioneve të tij. Këto praktika padyshim ekzistojnë. Prandaj, ekziston një frikë e drejtë midis intelektualëve progresivë në këto rajone se breza të

tërë të majtësh, liberalësh dhe në përgjithësi njerëzve që luftojnë për demokraci janë tradhtuar nga lidershipi virtual në Bruksel dhe se nuk do të ketë askush për t'i zëvendësuar ata. Pra, askush nuk është aq i çmendur sa të përsërisë gabimet që kanë bërë shumë udhëheqës politikë premtues në Ballkan.

Gjëja më e frikshme nga të gjitha është se Bashkimi Evropian, konkretisht idetë themelore mbi të cilat bazohet, nuk u nevojitën Ballkanit për udhëtimin pa viza në Paris, por përkundrazi që vlerat dhe idetë e tyre të bëheshin balsam për plagët që mbart ky rajon. Tani që tashmë po bëhet e qartë se Bashkimi Evropian është zhdukur ose të paktën se do të zhduket në të ardhmen e parashikueshme, mund të pyesim veten se çfarë na pret më pas. A është një kthim në të kaluarën e errët të viteve 1990 apo një kthim edhe më i tmerrshëm në shekullin e nëntëmbëdhjetë kur kufijtë e perandorive të mëdha do të zgjerohen përsëri në Ballkan dhe shtizat e mosmarrëveshjes do të thyhen përsëri këtu, dhe ne të gjithë i shërbejmë ato vetëm si monedhë për ndryshim. Në momentin që po shkruhet ky tekst, 28 maj 2025, mund të themi me siguri: Evropë, faleminderit për asgjë.

Përshtati në shqip: Argumentum.al

Titulli "Evropë, faleminderit për asgjë!" është i zgjedhur nga Redaksia.

Titulli origjinal: "Brezat e Humbur të Unionit Virtual"

**<https://www.ifimes.org/en/researches/the-lost-generations-of-the-virtual-union/5519>*

Kështu po! Kuarteti i shpresës! Turp për Prishtinën! Samiti i Komunitetit pa identitet!

REAL POLITIK NR. 107 | 1 - 17 MAJ 2025 | EKSLUZIVE PËR ARGUMENTUM

Komente “flash” mbi 4 ngjarjet kryesore diplomatike, shkurt dhe shqip, vetëm me 1000 fjalë nga analisti i njohur

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Kështu po! E kemi fjalën për qëndrimet më të fundit të Presidentit Trump në politikën e jashtme. Pas hapave të nxituara dhe ultimatumave fillestare, tani ai “po i thërret” mendjes dhe i është futur logjikës normale të punëve. Sepse e kuptoi që në gjeopolitikë, problemet nuk zgjidhen si në biznes, as me frymën e shenjtë dhe as me një të rënë të shkopit. Kërkohej kujdes, konsultim me aleatët, strategji të mirëmenduara dhe të mirërenditura. Konkretisht,

gjatë këtyre dy javëve të fundit SHBA-të biseduan dhe bënë marrëveshje tregtare me Britaninë e Madhe, dhe me Kinën; vetë Trump ishte dhe nënshkroi marrëveshje qindra miliarda dollarë me tri vende të mëdha të Gjirit; po ashtu, ai shtoi tryshninë ndaj Putinut për t’u angazhuar për paqe; gjithashtu ai dërgoi sekretarin e Shtetit Marco Rubio në Stamboll në bisedimet e paqes me Rusinë dhe Ukrainën të ndërmjetësuar nga Turqia; Rubio është gjithashtu në kontakt me kolegët europianë, etj. Ndërkohë, Zv.Presidenti Vance pohoi se SHBA-të janë bashkë me Europën. Ndaj, mund ta themi me plot gojën “Kështu PO”!

2.

Kuarteti i shpresës! Më 10 Maj, Macron, Merz, Starmer dhe Tusk shkuan së bashku në shenjë solidariteti në Kiev, ku takuan Presidentin Zelenski. Aty ata rikonfirmuan në mënyrë bindëse mbështetjen e vendosur të 4 vendeve të tyre për Ukrainën dhe ndihmesën në vendosjen dhe garantimin e paqes. Kjo vizitë e këtij kuarteti madhor europian u përshëndet nga të gjithë dhe pati jehonë të gjerë publike. Siç pohojnë mediat kryesore të këtyre vendeve dhe më gjerë, me mesazhet e saj të shumëpritura, kjo vizitë ringjalli shpresat te Europa, sidomos te boshti franko-german të

BE-së, bashkëpunimi i tij me Britaninë e Madhe dhe Poloninë, dy vende me një sistem të fuqishëm mbrojtjeje.

Gjithashtu, biseda telefonike e Kancelarit gjerman Merz dhe liderëve të tjerë nga Kievi me Presidentin Trump ishte tejet inkurajuese për procesin e armëpushimit dhe paqes në Ukrainë, çka u duk dhe në dakordësinë e tyre për vensdosjen e një armëpushimi 30 ditor dhe bisedimet e paqes në Stamboll më 16 maj. Ndaj, me të drejtë flitet për "kuartetin e shpresës së madhe europiane"

3.

Turp për Kosovën!

Këtë e themi me keqardhje për politikën në Prishtinë e cila, mbas 17 raunde votimesh të pakuptimta, dhe tani, 100 ditë mbas përfundimit të zgjedhjeve parlamentare të 9 Shkurtit nuk po zgjedh dot ende Kryetarin e Kuvendit. Ndërkohë, që po kërkon

me ngulm të anëtarësohet në KiE dhe në BE, meqenëse i ka plotësuar kriteret dhe kërkesat përkatëse. Edhe pse ato nuk kanë kuptim përballë një dështimi të tillë. Kur Berlini që i bëri zgjedhjet e parakohshme 2 javë më vonë se Kosova e zgjodhi Kryetaren e Kuvendit dhe koalicionin qeveritar në kohën rekord prej 75 ditësh! Koha për Europën nuk pret, ndërsa për Kosovën mesa duket PO!

Faji është i gjithë klasës politike, duke filluar nga qeveria dhe Kryeministri Kurti. Me qëndrime politike "kokëmushkë"-

o Albulenën o rashë e vdiq" ajo nuk po tregon frymë europiane, lëshimi dhe kompromisi. Tani, megjithë respektin për Zonjën Ministre Albulena, prapë, sado e mirë të jetë, kur të tjerët nuk duan, me të drejtë apo pa të drejtë, nuk ka pse këmbëngulet më. Ka patur plot burra dhe gra si ajo në Kosovë dhe gjetkë, ndoshta dhe më të mirë e të aftë dhe kanë dështuar në këtë drejtim; se kjo është demokracia, konsensus. Ndaj, është koha që politika dhe Prishtina të reflektojnë drejt, të mblidhen bashkë dhe të gjejnë rrugëdaljen nga kjo krizë absurde që i bën shumë dëm brenda, por dhe imazhit të saj jashtë vendit.

Faji është i gjithë klasës politike, duke filluar nga qeveria dhe Kryeministri Kurti. Me qëndrime politike "kokëmushkë"- o Albulenën o rashë e vdiq" ajo nuk po tregon frymë europiane, lëshimi dhe kompromisi. Tani, megjithë respektin për Zonjën Ministre Albulena, prapë, sado e mirë të jetë, kur të tjerët nuk duan, me të drejtë apo pa të drejtë, nuk ka pse këmbëngulet më.

4.

Samiti i Komunitetit pa identitet!

Më 16 Maj, Tirana mikpritte me sukses Samitin e 6-ë të Komunitetit Politik European (KPE) me praninë e 54 liderëve të Europës, të NATO-s, BE-së, etj. Padyshim ngjarje e madhe me rëndësi për politikën, diplomacinë dhe imazhin e vendit për të cilën qeveria dhe Kryeministri Rama meritojnë përgëzimet e rasis.

Gjithsesi, jehona e këtij Samiti dhe Komuniteti të krijuar në Qershor 2022 nga Presidenti francez Macron nuk pritej të ishte më e madhe. Kjo për shkak dhe

të bilancit tejet të varfër të KPE-së: vetëm me 5 samite në Pragë, Kisinau, Alhambra (Spanjë) në Londër, Budapest dhe i gjashti në Tiranë.

Samitet e saj, si e vetmja « shenjë jetese » karakterizohen kryesisht nga diskutime të lira, 3 – 4 në tryeza dhe panele mbi tematikat shqetësuese të kohës.

Krahas këtyre bisedave në mjedis të këndshme dhe dëfryese, liderët europianë kanë rastin të shijojnë pijet dhe specialitetet kulinare, atraksionet turistike dhe në përgjithësi "talk and eating"! (fol dhe ha).

Kjo ndodh mbasi dhe Katalogu « i

KPE-së, krejt ndryshe nga KiE-ja, OSBE-ja, BE-ja, NATO apo dhe grupime rajonale është plot me "PA" – PA adresë, PA seli, PA shtëpi, PA Sekretariat, PA strukturë drejtuese, PA axhendë, PA program dhe PA plan, Pa vendime, PA kundërshtime, PA deklarata shtypi, PA asnjë format ministrior dhe ekspertësh. Vetëm me "diplomaci të butë dhe sharmi", që të gjitha të ndejnë vehten si në shtëpinë e tyre, të mos vihen në siklet, të ndihen rehat apo « si një intimitet strategjik » siç e ka quajtur Presidenti Macron». Kësisoj, këto samite janë bërë, siç i thonë fjalës, "hatër pa prishur

dhe punë pa bitisur".

Mirëpo ky përbën shqetësim të madh, pasi dhe nga ana organizative, ky forum Paneuropian nuk mund të vazhdojë të funksionojë më si dekor diplomatik. Ndryshe, siç paralajmërojnë shumë ekspertë politikë dhe mediatikë, ajo mund të katandiset në një forum simbolik, në një organizatë shtetërore jo-qeveritare, në një platformë pa bosht, pa taban, « pa bukë» dhe pa besueshmëri.

Mirëpo nga ana tjetër as vetë KPE-ja dhe ata brenda saj nuk po dijnë çtë bëjnë dhe në cilën "ombrellë" të futet; kjo mbasi të gjitha rrugët dhe shtigjet, hapësirat dhe tematikat gjeopolitike e demokratike janë zënë me kohë, nga BE-ja, NATO-ja, KiE-ja, OSBE-ja dhe grupime të tjera. Për pasojë, në « një stadium futbollit politik ndërkombëtar» KPE-ja do të detyrohet të "qëndrojë në këmbë" ose "përballë" por jo në « Tribunën VIP. »

Megjithë respektin për Zonjën Ministre Albulena, prapë, sado e mirë të jetë, kur të tjerët nuk duan, me të drejtë apo pa të drejtë, nuk ka pse këmbëngulet më. Ka patur plot burra dhe gra si ajo në Kosovë dhe gjetkë, ndoshta dhe më të mirë e të aftë dhe kanë dështuar në këtë drejtim; se kjo është demokracia, konsensus.

Gjithsesi, jehona e Samitit të Tiranës ishte më e madhe se mesatarja; kjo falë interesit të madh që kanë shkaktuar zhvillimet lidhur me luftën në Ukrainë, dhe brenda vendit nga fitorja e thellë e PS-së në zgjedhjet e 11 Majit, bashkë me problematikat e shfaqura dhe protestën e opozitës, e cila e ka shpallur se nuk i njeh ato.

Partia Socialiste triumfon në zgjedhjet 2025, siguron mandatin e katërt me 83 mandate

Zgjedhjet parlamentare të mbajtura më 11 maj 2025 përfunduan me një fitore historike të Partisë Socialiste të Shqipërisë (PS), e cila siguroi 83 mandate në Kuvendin e Shqipërisë, nga 140 gjithsej. Ky rezultat i jep PS-së shumicën absolute dhe i hap rrugën formimit të një qeverie të re të udhëhequr për herë të katërt radhazi nga Edi Rama.

Përfshirja e diasporës – për herë të parë

Një risi në këto zgjedhje ishte votimi i qytetarëve shqiptarë që jetojnë jashtë vendit, përmes sistemit postar. Më shumë se 195,000 emigrantë kishin të drejtë vote, dhe pjesëmarrja ishte rreth 35%. Votat e diasporës ndikuan në disa qarqe të ngushta si Tirana, Durrësi dhe Elbasani, ku rezultati mes partive kryesore ishte më i ngushtë.

Reagimet politike

Edi Rama, në një deklaratë pas shpalljes së rezultateve, falënderoi shqiptarët për besimin dhe e quajti këtë rezultat një “mandat për të përfunduar transformimin evropian të Shqipërisë”.

“Kjo është fitorja më e madhe në historinë e Partisë Socialiste. Ky është një mandat për të ecur drejt anëtarësimit në BE. Shqipëria do të jetë gati për në Bashkimin Evropian brenda vitit 2030,” – u shpreh Rama.

Nga ana tjetër, opozita, e përfaqësuar nga Partia Demokratike dhe koalicioni ASHM, hodhi dyshime

mbi rregullsinë e procesit zgjedhor. Sali Berisha deklaroi se zgjedhjet u karakterizuan nga “blerje masive votash, përdorim i burimeve publike dhe presion mbi administratën publike.”

PD pritet të mbledhë strukturat për të vendosur mbi aksionin politik të mëtejshëm, përfshirë protesta të mundshme dhe bojkot të pjesshëm parlamentar.

Vlerësimi i ndërkombëtarëve

OSBE/ODIHR, në raportin paraprak, e përshkroi procesin si “i organizuar mirë” por evidentoi shqetësime të vazhdueshme:

- Përdorimi i burimeve shtetërore nga mazhoranca
 - Kontrolli i medias nga partitë politike
 - Klima polarizuese dhe mungesë besimi në institucionet zgjedhore
- Ndërkohë, Komisioni Evropian dhe ambasadat e BE-së e SHBA-së në Tiranë uruan popullin shqiptar për pjesëmarrjen, duke theksuar nevojën për “respektimin e standardeve demokratike” dhe “zbatimin e reformave

në drejtësi dhe zgjedhje”.

Çfarë pritet më tej?

-Formimi i qeverisë së re pas konstituimit të Kuvendit të ri.

-Edi Rama pritet të emërojë një kabinet të ri, me prurje të reja nga radhët e të rinjve dhe potencialisht një rol më të madh për figura nga diaspora.

-Në planin ndërkombëtar, fokusi do të jetë të hapja formale e kapitujve të anëtarësimit me BE-në deri në fund të vitit 2026, siç e ka paralajmëruar vetë Rama.

Një fitore e madhe me sfida të mëdha përpara

Fitorja e PS në vitin 2025 është një tregues i forcës së saj elektorale, por gjithashtu vendos mbi të barrën e përgjegjësisë së plotë për reformat, zhvillimin ekonomik dhe integrimin evropian.

Përballja me opozitën e zhgënjyer dhe sfidat institucionale – përfshirë drejtësinë dhe luftën kundër korrupsionit – do të jenë teste të rëndësishme për qeverinë e katërt të Ramës.

Zgjedhjet parlamentare të Shqipërisë konkurruese dhe të organizuara mirë, por munguan kushtet e barabarta të lojës, thonë vëzhguesit ndërkombëtarë

Misioni Ndërkombëtar i Vëzhgimit të Zgjedhjeve të Misionit të OSBE/ODIHR-it publikoi sot gjetjet dhe përfundimet paraprake mbi zgjedhjet parlamentare të 11 majit.

Zgjedhjet për parlamentin e Shqipërisë ishin konkurruese dhe të menaxhuara profesionalisht, autoritetet u përballën me sfidën e organizimit të votimit jashtë vendit për herë të parë dhe kandidatët mund të bënin fushatë kryesisht lirisht, por ato u karakterizuan nga keqpërdorimi i përhapur i burimeve publike dhe pushtetit institucional nga partia në pushtet, ndërsa raportime të shumta për presion mbi punonjësit publikë dhe votuesit e tjerë, si dhe raste frikësimi, ishin shqetësuese, thanë vëzhguesit ndërkombëtarë në një deklaratë sot.

Po ashtu, raporti vlerësoi se administrata zgjedhore e menaxhoi procesin në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe transparente.

“Votimi nga jashtë vendit, i cili u zbatua për herë të parë në këto zgjedhje, u menaxhua mirë, pavarësisht marrëveshjes së vonshme politike dhe miratimit të kësaj mase, si dhe disa çështjeve organizative”, thuhet në raport.

Më poshtë një pjesë e gjetjeve të OSBE/ODIHR-it:

“Zgjedhjet parlamentare të vitit 2025 ishin konkurruese dhe u zhvilluan në mënyrë profesionale, por u mbajtën në një mjedis shumë të polarizuar dhe pjesëmarrësit nuk gëzonin kushte të barabarta gare. Kandidatët në përgjithësi patën mundësi të bëjnë fushatë lirshëm, edhe pse disa raportuan përballje me intimidime. Administrata zgjedhore e menaxhoi procesin në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe transparente. Votimi nga jashtë vendit, i cili u zbatua për herë të parë në këto zgjedhje, u menaxhua mirë, pavarësisht mar-

rëveshjes së vonshme politike dhe miratimit të kësaj mase, si dhe disa çështjeve organizative.

Partia në pushtet përfitoi nga përdorimi i gjerë i burimeve administrative gjatë fushatës, duke krijuar një avantazh të padrejtë për shkak të postit. Po ashtu, pati një numër të konsiderueshëm akuzash për ushtrim trysnie ndaj votuesve, veçanërisht ndaj punonjësve të sektorit publik.

Për më tepër, legjislacioni zgjedhor dhe interpretimi i ngushtë i tij nga administrata zgjedhore nuk arritën të parandalonin praktikën abuzive. Përqendrimi i pronësisë së medieve, që dëmton pluralizmin e burimeve të informacionit, së bashku me vetëcensurën midis gazetarëve dhe dominimin e mbulimit mediatic nga dy partitë më të mëdha, kufizuan mundësinë e votuesve për të bërë një zgjedhje të informuar. Përdorimi aktiv i rrjeteve sociale nga pjesëmarrësit në garë, përforcoi një diskurs të fortë

përplasës, ndërsa asnjë autoritet nuk ishte caktuar për të zbuluar përmbajtjen manipuluese dhe të dëmshme.

Mekanizmi i ri i koordinimit mes institucioneve për të hetuar dhe ndjekur penalisht krimet zgjedhore është një zhvillim i mirëpritur, por kërkohet vazhdimësi në zbatimin e tij për të adresuar shqetësimet e vazhdueshme për keqpërdorimet zgjedhore. Dita e zgjedhjeve ishte përgjithësisht e qetë dhe e organizuar mirë, por shpesh u vu re mosrespektim i procedurave, si dhe u karakterizua nga një numër incidentesh të frikësimit dhe nxitjes së votuesve, si dhe disa mangësi procedurale dhe të transparencës gjatë numërimit të votave.

Korniza ligjore ofron një bazë të përshtatshme për zhvillimin e zgjedhjeve demokratike, pavarësisht nevojës së vazhdueshme për një reformë zgjedhore gjithëpërfshirëse përmes konsultimeve publike. Mangësitë dhe paqartësitë e evidentuara ulin qartësinë e kornizës ligjore dhe krijojnë pasiguri në zbatimin e saj si në shkronjë, ashtu edhe në frymë.

Ndërsa disa nga rekomandimet e ODIHR-it dhe Komisionit të Venecias të Këshillit të Evropës janë adresuar, shumica e rekomandimeve të kahershme – përfshirë ato që lidhen me përbërjen e komisioneve zgjedhore në nivelet e ulëta, raportimin e përkohshëm mbi financimin e fushatës, dhe dispozitat për krijimin e një mjedisi të përshtatshëm mediatik, përfshirë heqjen e përgjegjësisë penale për shpifje – nuk janë trajtuar ende, çka tregon mungesë vullneti politik për reforma tërësore.

Parlamenti zgjidhet përmes një sistemi të modifikuar zgjedhor

Komisionet në nivelet më të ulëta e administruan procesin në mënyrë efikase dhe transparente, pavarësisht disa ndërprerjeve të shkaktuara nga zëvendësimi i vonuar i anëtarëve të emëruar nga partitë politike, veçanërisht për anëtarët e qendrave të votimit në kuadër të Misionit Ndërkombëtar të Vëzhgimit të Zgjedhjeve.

që kombinon listat e mbyllura dhe ato preferenciale, i cili u prezantua përpara këtyre zgjedhjeve. Disa parti më të vogla argumentuan se ky sistem favorizon dy partitë më të mëdha dhe kufizon ndikimin e votimit preferencial, duke u mundësuar drejtuesve të partive të ruajtje kontroll të konsiderueshëm mbi përfaqësimin në parlament, pjesërisht për shkak të mungesës së demokracisë së brendshme partiake.

Pavarësisht këtyre argumenteve, të cilat disa prej këtyre partive i paraqitën në Gjykatën Kushtetuese, Gjykata nuk e konsideroi sistemin si anti-kushtetues. Në përgjithësi, përgatitjet teknike për zgjedhjet u realizuan në mënyrë efikase, transparente, sipas afateve të përcaktuara dhe në një mënyrë gjithëpërfshirëse nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve (KQZ).

Megjithatë, disa aktorë e perceptuan disa anëtarë të KQZ-së si të politizuar. Seancat e KQZ-së ishin të hapura për vëzhguesit dhe transmetoheshin drejtpërdrejt. Organizimi i votimit nga jashtë vendit përbënte një sfidë të konsiderueshme dhe u vunë re disa probleme me shpërndarjen e fletëve të votimit; megjithatë, procesi në tërësi u menaxhua mirë.

Komisionet në nivelet më të ulëta e administruan procesin në mënyrë efikase dhe transparente, pavarësisht disa ndërprerjeve të shkaktuara nga zëvendësimi i vonuar i anëtarëve të emëruar nga partitë politike, veçanërisht për anëtarët e qendrave të votimit në kuadër të Misionit Ndërkombëtar të Vëzhgimit të Zgjedhjeve.

DITA E DËSHMORËVE TË KOMBIT

Nderim për heronjtë që dhanë jetën për lirinë e Shqipërisë!

Sot, më 5 maj, përkujtojmë Dëshmorët e Kombit, bijtë dhe bijat që dhanë jetën për lirinë, demokracinë, të drejtat e njeriut dhe dinjitetin e çdo shqiptari. Kjo ditë ka një simbolikë të veçantë historike, pasi lidhet me rënien heroike të Qemal Stafës më 5 maj 1942, një nga figurat më emblematike të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, që me veprimtarinë dhe idealet e tij u kthye në simbol të rezistencës shqiptare ndaj fashizmit.

Për nder të kujtimit të dëshmorëve, çdo vit në Varrezat e Dëshmorëve të Kombit në Tiranë dhe në qytete të tjera të vendit, krerët më të lartë të shtetit, veteranë, familjarë dhe qytetarë të thjeshtë zhvillojnë homazhe dhe ceremoni përkujtimore. Monumenti “Nënë Shqipëri” në Tiranë qëndron si një simbol i përherëshëm i respektit dhe mirënjohjes për ata që sakrifkuan gjithçka për atdheun.

Pas Shpalljes së Pavarësisë më 1912, deri në vitin 1945, shteti shqiptar ende nuk kishte një status ligjor të përcaktuar për dëshmorët e Atdheut. Ishte gjatë Luftës Nacionalçlirimtare që nisën përpjekjet e para për të institucionalizuar nderimin ndaj dëshmorëve. Këto përpjekje u konkretizuan më 28 gusht 1945, me miratimin e ligjit Nr. 109 nga Këshilli Antifashist Nacionalçlirimtar, i cili siguronte shpërblime dhe trajtim për familjet e dëshmorëve dhe invalidëve të

luftës. Ky ligj ishte ndër të parët që përfshinte edhe dëshmorët e periudhave të mëparshme historike, si ata të Rilindjes Kombëtare dhe të luftërave për pavarësi.

Në vitet '60, statusi i dëshmorit u përpunua më tej dhe u zyrtarizua termi “Dëshmor i Atdheut”, duke përfshirë edhe ndërtimin e Varrezave të Dëshmorëve në çdo rreth të vendit. Në këtë periudhë u ngritën edhe struktura të posaçme për ruajtjen e kujtesës historike, monumente dhe muze që i kushtohen Luftës Nacionalçlirimtare dhe dëshmorëve të saj. Pas ndërrimit të sistemit politik në Shqipëri në vitet 1992-1993, statusi i dëshmorit pësoi ndryshime, duke reflektuar realitetin e ri politik dhe pluralizmin e mendimeve për periudhat historike. U rishikuan kriteret për dhënie të këtij titulli dhe u vendos që të

përfshihen edhe ata që kishin dhënë jetën në shërbim të vendit në rrethana të tjera.

Pas shumë diskutimesh dhe përpjekjesh, më 27 prill 2000, u miratua ligji Nr. 8607 “Për statusin e Dëshmorit të Atdheut”, i cili për herë të parë përfshiu dëshmorët e të gjitha periudhave historike, përfshirë edhe ata që ranë gjatë trazirave të vitit 1997 dhe ata që dhanë jetën në Luftën Çlirimtare të Kosovës gjatë viteve 1998-1999. Ky ligj shënon një përpjekje për ta trajtuar çështjen e dëshmorëve në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe pa dallime ideologjike apo politike. Kjo ditë është më shumë se një përkujtim, është një thirrje për reflektim dhe përgjegjësi. Sakrifika e dëshmorëve na obligon të punojmë për një Shqipëri më të drejtë, më të bashkuar dhe më dinjitoze për çdo qytetar të saj.

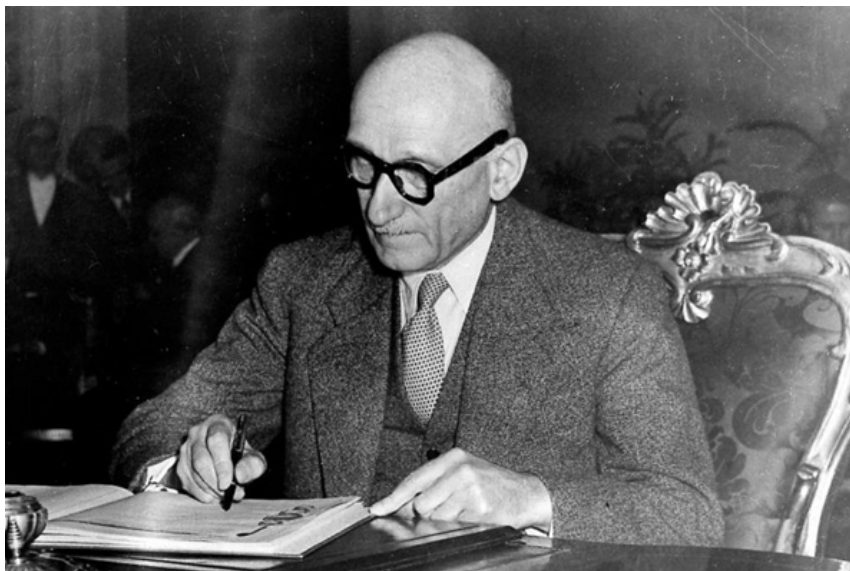
75 Vjetori i Deklaratës së Schumanit: Lindja e Bashkimit Evropian

Më 9 maj 1950, Ministri i Jashtëm Francez i atëhershëm, Robert Schuman, paraqiti një plan për bashkëpunim më të thellë në Evropë. Ky do të bëhej themeli për projektin e integritimit evropian. Fjalimi i tij atë ditë, i njohur si Deklarata e Schumanit, tani konsiderohet gjerësisht si ditëlindja e Bashkimit Evropian. Kjo është arsyeja pse ne festojmë Ditën e Evropës sot.

Në vitin 1950, vendet evropiane ende po rikuperoheshin nga shkatërrimi njerëzor dhe ekonomik i Luftës së Dytë Botërore. Një grup politikanësh evropianë, të vendosur të mos përsërisnin gabimet e së kaluarës, ndanin një vizion për një Evropë të bashkuar që do të parandalonte konflikte të mëtejshme midis vendeve evropiane. Plani i Schumanit hapi rrugën për ta bërë këtë vizion realitet.

I zhvilluar në bashkëpunim me Jean Monnet, plani bazohej në dy parime kryesore – paqen dhe solidaritetin. Ato do të arriheshin duke integruar industritë e qymyrit dhe çelikut të Evropës Perëndimore. Kështu, në vitin 1952, u krijua Komuniteti Evropian i Qymyrit dhe Çelikut, duke parë Gjermaninë, Francën, Italinë, Holandën, Belgjikën dhe Luksemburgun të bashkoheshin dhe të drejtonin industritë e tyre të qymyrit dhe çelikut nën një menaxhim të përbashkët.

Për shkak të rëndësisë së Deklaratës së Schumanit të 9 majit 1950, kjo ditë është caktuar si “Dita e Evropës”, e cila tani fes-

tohet gjerësisht në Evropë dhe në mbarë botën.

Deklarata e plotë:

Paqja botërore nuk mund të sigurohet pa përpjekje krijuese në përpjesëtim me rreziqet që e kërcënojnë atë.

Kontributi që një Evropë e organizuar dhe e gjallë mund të sjellë në civilizim është thelbësor për ruajtjen e marrëdhënieve paqësore. Duke e marrë mbi vete për më shumë se 20 vjet rolin e mbrojtëses së një Evrope të bashkuar, Franca ka pasur gjithmonë si qëllim themelor shërbimin e paqes. Një Evropë e bashkuar nuk u arrit dhe patëm luftë.

Evropa nuk do të ndërtohet njëherësh, as sipas një plani të vetëm. Ajo do të ndërtohet përmes arritjeve konkrete, të cilat krijojnë një solidaritet de facto. Bashkimi i kombeve të Evropës kërkon eliminimin e kundërshtisë së përjetshme midis Francës dhe Gjermanisë. Çdo veprim i ndërmarrë duhet të shqetësojë në radhë të parë këto dy shtete.

Me këtë qëllim, Qeveria franceze propozon që të ndërmerren menjëherë veprime për një çështje të kufizuar, por vendimtare.

Ajo propozon që prodhimi i përbashkët i qymyrit dhe çelikut nga Franca dhe Gjermania të vendoset nën një Autoritet të Përbashkët të Lartë, brenda kornizës së një organizate të hapur për pjesëmarrjen e shteteve të tjera të Evropës. Bashkimi i prodhimit të qymyrit dhe çelikut duhet të sigurojë menjëherë krijimin e bazave të përbashkëta për zhvillimin ekonomik, si një hap i parë në federatën e Evropës, dhe do të ndryshojë fatet e atyre rajoneve që prej kohësh janë angazhuar në prodhimin e municioneve lufte, të cilat kanë qenë viktimat më të qëndrueshme të këtyre.

Solidariteti në prodhim që do të krijohet do të bëjë të qartë se çdo luftë midis Francës dhe Gjermanisë bëhet jo vetëm e paimagjinueshme, por gjithashtu e pamundur materialisht. Krijimi i këtij njësie të fuqishme prodhimi,

të hapur për të gjitha shtetet që duan të marrin pjesë dhe që do të ofrojnë në fund të fundit të gjitha shtetet anëtare elementët thelbësorë të prodhimit industrial në të njëjtat kushte, do të krijojë një themel të vërtetë për unifikimin e tyre ekonomik.

Ky prodhim do t'u ofrohet botës si një e tërë, pa dallime ose përjashtime, me qëllim që të kontribuoni në rritjen e standardeve të jetesës dhe në promovimin e arritjeve paqësore. Me burime të rritura, Evropa do të jetë në gjendje të ndiqet realizimin e një nga detyrat e saj thelbësore, pra zhvillimin e kontinentit afrikan. Kështu, do të realizohet thjesht dhe shpejt ajo bashkim interesi që është thelbësor për krijimin e një sistemi të përbashkët ekonomik; mund të jetë fermenti nga i cili mund të rritet një bashkësi më e gjerë dhe më e thellë ndërmjet shteteve që kanë qenë prej kohësh të kundërta për shkak të ndarjeve të përgjakshme.

Duke bashkuar prodhimin thelbësor dhe duke krijuar një Autoritet të Lartë të ri, i cili do të angazhohet për zbatimin e këtij plani, ky propozim do të çojë në realizimin e themelit të parë konkret të një federate evropiane të domosdoshme për ruajtjen e paqes. Për të promovuar realizimin e objektivave të përcaktuara, Qeveria franceze është e gatshme të hapë negociata mbi bazat e mëposhtme.

Detyra që do të ngarkohet ky Autoritet i Përbashkët do të jetë siguri në kohën më të shkurtër të modernizimit të prodhimit dhe përmirësimit të cilësisë së tij; furnizimi me qymyr dhe çelik në kushte identike për tregjet franceze dhe gjermane, si dhe për tregjet e shteteve të tjera anëtare; zhvillimi i përbashkët i eksporteve në shtete të tjera;

barazimi dhe përmirësimi i kushteve të jetesës për punonjësit në këto industri.

Për të arritur këto objektivat, duke nisur nga kushtet shumë të ndryshme në të cilat ndodhet aktualisht prodhimi i shteteve anëtare, propozohet që të zbatohet disa masa kalmtare, siç është aplikimi i një plani të prodhimit dhe investimeve, krijimi i një mekanizmi kompesues për barazimin e çmimeve dhe krijimi i një fondi për restrukturimin e prodhimit.

Lëvizja e qymyrit dhe çelikut ndërmjet shteteve anëtare do të lirohet menjëherë nga çdo taksë doganore dhe nuk do të ndikohen nga tarifat e ndryshme të transportit. Kushtet do të krijohen gradualisht që të sigurojnë shpërndarjen më të arsyeshme të prodhimit në nivelin më të lartë të produktivitetit.

Në krahasim me kartelët ndërkombëtarë, të cilët kanë tendencë të vendosin praktika kufizuese mbi shpërndarjen dhe shfrytëzimin e tregjeve kombëtare dhe të ruajnë fitime të larta, organizata do të sigurojë bashkimin e tregjeve dhe zgjerimin e prodhimit.

Parimet dhe angazhimet thelbësore të përcaktuara më lart do të jenë objekt i një traktati të nënshkruar ndërmjet Shteteve dhe do të dorëzohet për ratifikim nga parlamentet e tyre. Negociatat e nevojshme për të sqaruar detajet e aplikimeve do të ndërmerren me ndihmën e një arbitri të emëruar me marrëveshje të përbashkët. Ai do të ngarkohet me detyrën për të siguruar që marrëveshjet e arritura janë në përputhje me parimet e përcaktuara dhe, në rast të një ngërçi, do të vendosë se cilat zgjidhje duhet të zbatohen.

Autoriteti i Përbashkët që do të ngarkohet me menaxhimin e skemës do të përbëhet nga persona të pavarur të emëruar nga qeveritë, duke siguruar një përfaqësim të barabartë. Një kryetar do të zgjidhet me marrëveshje të përbashkët midis qeverive. Vendimet e Autoritetit do të jenë të detyrueshme për Francën, Gjermaninë dhe shtetet e tjera anëtare. Masa të përshtatshme do të ofrohen për mundësitë e apelimit kundër vendimeve të Autoritetit. Një përfaqësues i Kombeve të Bashkuara do të akreditohet pranë Autoritetit dhe do të udhëzohet të bëjë një raport publik për Kombeve të Bashkuara çdo gjashtë muaj, duke dhënë një pasqyrë të funksionimit të organizatës së re, veçanërisht sa i përket ruajtjes së objektivave të saj. Krijimi i Autoritetit të Lartë nuk do të paragjykojë në asnjë mënyrë metodat e pronësisë së ndërmarrjeve. Në ushtrimin e funksioneve të tij, Autoriteti i Përbashkët do të marrë parasysh fuqitë që i janë dhënë Autoritetit Ndërkombëtar të Ruhrit dhe detyrimet e të gjitha llojeve të imponuara mbi Gjermaninë, përderisa ato mbeten në fuqi.

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...

International leaders congratulate Prime Minister Rama after his victory in the parliamentary elections, securing a fourth term

After the announcement of the results of the parliamentary elections, in which the Socialist Party secured a victory ensuring a fourth consecutive term, Prime Minister Edi Rama received congratulations from several European leaders, including Giorgia Meloni, the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy, the Prime Minister of Spain Pedro Sanchez, the Prime Minister of Croatia Andrej Plenković, as well as the Prime Minister of the United Kingdom Keir Starmer, the Prime Minister of Hungary Viktor Orban, the President of France Emmanuel Macron, the President of the United Arab Emirates Mohamed bin Zayed Al Nahyan, and the President of the European Commission Ursula von der Leyen. Leaders of European Union member states and representatives of international institutions have praised the electoral process and congratulated Rama for continuing to lead the Albanian government.

President of the European Commission Ursula von der Leyen congratulated Prime Minister Rama on the electoral result, highlighting Albania's progress on its path to European integration.

"Dear Edi, congratulations on your victory in the elections! Under your leadership, Albania has

made great progress towards our Union. Let's continue to work closely together on EU reforms. Albania belongs in the EU! I look forward to personally congratulating you tomorrow in Tirana," wrote Von der Leyen.

President of the European Council Antonio Costa also congratulated Rama, calling the result "impressive."

"Warmest congratulations, dear Edi, for these impressive election results. I look forward to personally congratulating you tomorrow in Tirana," said Costa.

President of France Emmanuel Macron congratulated the Albanian Prime Minister, writing in Albanian.

"Congratulations Edi Rama, my dear friend, on your victory in the parliamentary elections. France will always stand by Al-

bania on its path to the European Union," declared Macron. He added that the two would meet on Friday at the European Political Community Summit, "for a visit that should allow us to further strengthen our partnership."

President of the United Arab Emirates Mohamed bin Zayed Al Nahyan praised the growing relations between the two countries and expressed confidence in deeper cooperation in the future.

"Sincere congratulations to Prime Minister Edi Rama for the result in the parliamentary elections in Albania. Relations between the UAE and Albania have seen strong growth in recent years, and I am confident that together we can continue to expand cooperation and promote further development for

the benefit of our countries and peoples.”

Prime Minister of Hungary Viktor Orbán described Rama’s victory as “decisive” and emphasized the importance of the upcoming European Political Community Summit to be held in Tirana.

“Congratulations to Prime Minister Edi Rama for his decisive victory in the parliamentary elections in Albania. Dear Edi, I can’t wait to see you this Friday in Tirana at what could be a historic EPC Summit.”

Prime Minister of the United Kingdom Keir Starmer congratulated Rama on a “historic victory” and expressed a desire to continue cooperation between the two countries.

“Congratulations Edi Rama on your historic victory in the elections. I look forward to continuing our cooperation to deliver results for ordinary people in both our countries.”

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy also congratulated Prime Minister Rama and the Socialist Party on their election result.

“Congratulations to Edi Rama

and the Socialist Party on a decisive victory in the elections. I wish you success in serving the Albanian people,” wrote Zelenskyy.

Prime Minister of Croatia Andrej Plenković, in his message, emphasized the importance of strengthening bilateral relations and cooperation within NATO.

We note that on May 16, 2025, Albania will host the sixth summit of the European Political Community (EPC) in Tirana, marking a historic event not only for the country but for the entire Western Balkans region. This is the first time this significant forum will take place in this part of Europe, reflecting the strategic importance the region has gained in the continent’s political and security architecture.

“Congratulations on your victory in the parliamentary elections. I look forward to further strengthening our bilateral relations and cooperation within NATO and other international forums.”

These congratulations come at a time when Albania is expected to be at the center of international media attention, as it will host the European Political Community Summit.

We note that on May 16, 2025, Albania will host the sixth summit of the European Political Community (EPC) in Tirana, marking a historic event not only for the country but for the entire Western Balkans region. This is the first time this significant forum will take place in this part of Europe, reflecting the strategic importance the region has gained in the continent’s political and security architecture. The summit is expected to be attended by 47 Heads of State and Government, along with leaders of the highest European and international institutions, including European Commission President Ursula von der Leyen, European Council President Antonio Costa, as well as other key figures in the leadership of the EU, NATO, and the UN.

That's it! The quartet of hope! Shame on Kosovo! The Summit of a Community without Identity!

REAL POLITIK FLASH NO. 87 | 1 – 17 MAY 2025 | EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

With “flash” comments on 4 major events in only 1000 words by the prominent analyst

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

That's it! We refer here to the latest stances by President Trump on foreign policy issues. After the hasty steps and ultimatums in his early days, now he is looking before he leaps, embracing the normal flow of affairs. He has realized that in geopolitics things are not solved as in business, neither with the holy spirit nor with a stroke of the baton. Prudence is required, consultations with allies, well-thought and well-coordinated strategies need to be drafted and implemented. In more concrete terms, during the last two weeks, USA signed trade agreements with the UK and China; Trump visited three Gulf states and signed multi-billion deals there under his motto “Business instead of chaos”; likewise, he stepped up his pressure over Putin to be engaged for peace; he also sent Secretary of State Rubio in Istanbul for talks on possible Turkey-brokered peace in Ukraine; Rubio also maintains contacts with his European counterparts. Meanwhile, Vice President Vance stated that we are in the same team with Europe and softened his previous sharp tones stressing that they share the same prin-

ciples. Hence, one could say with full voice “That's it!”

2.

The quartet of hope! On 10 May, Macron, Merz, Starmer and Tusk went to Kyiv in a grand show of solidarity, where they met President Zelensky. They reconfirmed their resolute support for Ukraine and their contribution in establishing and safeguarding peace there. This important visit by such a major European quartet was welcomed by all and it had a wide-reaching echo. As the main media outlets of these countries and beyond affirm, thanks to its much – expected messages, this visit revived expectations on Europe, especially on the EU Franco-German engine and to UK and Poland, two states with a powerful defence system. Likewise, Chancellor Merz phone

conversation from Kyiv with President Trump was very encouraging for the truce and peace process in Ukraine; this was clearly shown also in their agreement for a 30 day long cease-fire and the peace talks in Istanbul on 16 May. Therefore, it is quite correct to praise this major quartet of the new major European hope.

3.

Shame on Prishtina!

We say this with regret for the policy-makers in Pristina, which even after 17 voting rounds, 100 days after the parliamentary elections have failed to elect the new Speaker. Meanwhile, it is demanding persistently its membership to the Council of Europe and the EU candidate status, since it has complied with the relevant requirements. Although they are meaningless in the case

of such a spectacular failure. When Berlin held the premature elections two weeks after Kosovo, but it elected the new speaker and the coalition government in a record time of only 75 dates! While time does not wait for Europe, for Kosovo it strangely waits!

The whole political class there is to blame for this great failure, but particularly the government and PM Kurti. Due to their “mule-like stances,” either Albulena or we die” it is not showing any European spirit, with concessions and compromises. Now, despite all respect for Mme Minister Albulena Haxhiu, when, rightly or wrongly the opposition do not want a certain candidate and her in this case, then one should not persist

on her. There have been others like her, may even better who have also failed in this respect; yet, this is not the end of the world. This is democracy – consensus. Therefore, it is high time that politics in Pristina reflect rapidly, come together and find a solution to this major institutional and parliamentary crisis; it is very detrimental, both domestically, and

most specifically for its image and reliability abroad.

4. *The Summit of a Community without Identity!*

On 16 May, Tirana hosted successfully the 6th Summit of the Political European Community (EPC) with the presence of 54 leaders from Europe, the EU, NATO and OSCE. It was undoubtedly an important event for the politics, diplomacy and the image of our country, for which the government and Prime Minister Rama deserve the best congratulations.

However, the echo of this Summit and this Community established in June 2022 by French President Macron was not expected to be greater. This is also due to the very poor EPC balance: only 5 summits in Prague, Kisinay, Alhambra (Spain) London, Budapest and now in Tirana. Its summits, as the only sign of its life are mainly characterized by free informal discussions, 3 – 4 round tables and panels on the worrying themes of the time.

Besides them in pleasant settings, the European leaders have also the chance to visit tourist attractions and to en-

Due to their “mule-like stances,” either Albulena or we die” it is not showing any European spirit, with concessions and compromises. Now, despite all respect for Mme Minister Albulena Haxhiu, when, rightly or wrongly the opposition do not want a certain candidate and her in this case, then one should not persist on her.

joy special beverages and culinary delicacies and then “talk and eating”.

This occurs since the EPC catalogue, totally different from the Council of Europe, OSCE, NATO or even regional groupings has plenty of “NO-s” – “NO” address, NO seat, NO Secretariat, NO steering structure, NO agenda, NO program and NO plan, NO decisions, NO opposition, NO Press statements, NO other ministerial or expert formats. There is only “soft and charm diplomacy” there, so that all could feel at home, not be insulted or worried, just as in a “a strategic intimacy” as President Macron has characterized the EPC.

However, this is a grave concern since this Pan European forum cannot continue to function simply as diplomatic decoration. Otherwise, as many political and media experts say, it would be reduced to a symbolic decorative fo-

rum, in a certain non-governmental organization, as a platform “without backbone”, results and even worse without a creditability!

However, EPC itself and those who are in there do not know what to do and under which “umbrella” to stay; because all roads and paths, all the geopolitical and democratic space and themes have been occupied long ago from the EU, NATO, Council of Europe, OSCE and others. Par consequence, in an international

However, EPC itself and those who are in there do not know what to do and under which “umbrella” to stay; because all roads and paths, all the geopolitical and democratic space and themes have been occupied long ago from the EU, NATO, Council of Europe, OSCE and others. Par consequence, in an international political “stadium” it will be forced to be “on standing” or “in the opposite” but not in the VIP tribune.

political “stadium” it will be forced to be “on standing” or “in the opposite” but not in the VIP tribune.

Nevertheless, Tirana Summit public echo was larger in geopolitical terms, due to the escalation of situation between Russia and Ukraine. While internally, due to the immense interest after the landslide victory of Edi Rama’s Socialist Party in the 11 May elections, including the protest of the opposition that does not recognize their results.

A century in the making — what Prime Minister of Great Britain, Keir Starmer's visit to Albania really means

By Dr. DORIAN KOÇI*

On May 15, 2025, history was written as British Prime Minister Sir Keir Starmer stepped onto Albanian soil, becoming the first UK leader ever to do so. More than a ceremonial event, the visit marked a crucial milestone in the evolution of a century-long diplomatic relationship that has weathered ideological divides, military alliances, Cold War silence, and a dynamic post-communist renewal. In many ways, Starmer's trip is both a culmination and a beginning — a powerful signal that the United Kingdom views Albania as a serious and strategic partner in the new European landscape.

This editorial examines the deeper significance of the visit, contextualizing it within a tumultuous history and a rapidly evolving

geopolitical environment. From wartime solidarity to Cold War estrangement and finally to present-day cooperation, the UK-Albania relationship offers a compelling study in diplomatic resilience and renewal.

A century of complex ties

To appreciate the weight of Starmer's visit, we must rewind to the origins of this relationship. The United Kingdom formally recognized Albania in 1922, amidst a regional environment marked by instability and power rivalries. Britain's foreign policy at the time was focused on preserving a balance of power in the Balkans, particularly countering Italian expansionism. During the inter-war years, the UK provided diplomatic and technical assistance to Albania, helping it consolidate borders and modernize governance structures. British support played a key role in the establish-

ment of a gendarmerie force and in resolving Albania's border issues with its neighbors. Yet, those promising beginnings were derailed in 1939 when Fascist Italy invaded Albania, extinguishing its sovereignty and ending Britain's efforts at fostering stability. Britain shifted from diplomacy to resistance, and as World War II engulfed Europe, Albania's role changed. Though formal diplomatic ties were cut, necessity forged new connections.

Wartime alliance in the shadows

During World War II, despite a lack of official relations, the UK and Albania cooperated closely in the fight against fascism. British missions operated within Albanian territory, coordinating with local resistance fighters to oppose Axis forces. This alliance wasn't just about military strategy — it was underpinned by civic engage-

ment and ideological solidarity. The Anglo-Albanian Committee, founded in 1913 by British politician Aubrey Herbert, was reactivated under the stewardship of his widow Mary Herbert. It became a vital platform for anti-fascist advocacy and support for Albanian sovereignty.

Albania's strategic location near the Otranto Strait made it a critical node in Mediterranean defense planning. The cooperation forged in the shadows of war left a residue of goodwill that could have blossomed into strong post-war relations. But peace brought not reconciliation, but division.

The Cold War freeze: From partners to adversaries

The post-war world quickly descended into ideological conflict, and the UK-Albania relationship became one of the early victims. In 1946, the Corfu Channel incident — where British warships struck mines in Albanian waters — led to legal wrangling and the deterioration of relations. The British viewed Albania as reckless and hostile; Albania, under Enver Hoxha's rigid Stalinist rule, saw Britain as a capitalist aggressor.

What followed was a long diplomatic freeze. Albania, isolated by choice and ideology, became one of Europe's most secluded regimes. Enver Hoxha's government rejected not only the West but eventually even its socialist allies. Britain, meanwhile, considered Albania a Soviet proxy and focused its attention elsewhere in the region.

For nearly five decades, there were no formal diplomatic ties, no exchange of ambassadors, and no substantial engagement. This vacuum stood in stark contrast to the wartime cooperation that preceded it.

The post-war world quickly descended into ideological conflict, and the UK-Albania relationship became one of the early victims. In 1946, the Corfu Channel incident — where British warships struck mines in Albanian waters — led to legal wrangling and the deterioration of relations. The British viewed Albania as reckless and hostile; Albania, under Enver Hoxha's rigid Stalinist rule, saw Britain as a capitalist aggressor.

A new dawn: Post-Communist reconnection

The fall of communism in the early 1990s brought a profound transformation to Albania. As the country opened to the world, the UK was quick to offer support. Diplomatic relations were re-established, and Britain became a key partner in Albania's difficult transition to democracy and market economics.

In the chaotic post-communist years, including the domestic turmoil of 1997 and the Kosovo conflict in 1999, the UK provided not just aid but political advocacy for Albania's stabilization and regional role. The UK supported democratic institution-building, civil society development, and crucial judicial reforms. British influence helped shape a free media, transparent governance

structures, and a professionalized military, laying the groundwork for Albania's eventual NATO accession in 2009.

In the decades that followed, the UK and Albania deepened cooperation in trade, education, defense, and the rule of law. Britain became a consistent voice supporting Albania's EU aspirations. Though Brexit changed the UK's relationship with the EU, it didn't diminish London's interest in the Balkans. If anything, it reinforced the need to cultivate independent partnerships in the region.

Diplomacy beyond migration

The May 2025 visit was notable not just for its symbolism but for its substance. Prime Minister Starmer met with Albanian President Bajram Begaj and Prime Minister Edi Rama, emphasizing mutual interests and a new era of cooperation. Topics ranged from trade and security to youth engagement and judicial reform. But inevitably, the issue of migration loomed large. In recent years, the presence of illegal Albanian migrants in the UK has become a political flashpoint. Certain British politicians have used it to stoke populist sentiment, portraying Albanian nationals as a threat. These narratives, often divorced from facts, did serious harm to the relationship.

Starmer's visit, however, seemed to mark a turning point. "The fact that I'm here is a declaration of intent," he said, signaling a break from the megaphone diplomacy of the past. Edi Rama responded with his own directness: "The myth of the criminal Albanian has collapsed." The two leaders presented a united front, not only in tackling illegal migration and organized crime but also in celebrating the contributions of

law-abiding, integrated Albanian communities in the UK.

Rama also raised a pressing concern often overlooked in migration debates: the legal status of Albanians who arrived in the UK during the Kosovo war under false identities. Many of these individuals have lived in the UK for over two decades, contributing to society but facing legal and bureaucratic challenges due to their dual identity status. It is time for British policymakers to address this complex issue with compassion and pragmatism.

No Italian-Style deal, and that's good diplomacy

Ahead of the visit, speculation swirled about whether the UK would seek an Italy-style migration deal with Albania to house asylum seekers. Both Starmer and Rama firmly denied such intentions. "We are married to Italy," Rama quipped. "Everything else is just love."

This clarity is not just refreshing — it's essential. Albania should not be treated as a transactional partner in managing Britain's domestic migration dilemmas. Strategic partnership means collaboration on mutual priorities, not outsourcing challenges. The rejection of a copycat deal shows maturity on both sides.

Defense: A new pillar of cooperation

One of the visit's most tangible outcomes was the signing of a non-binding but strategically significant Declaration of Intent on defense cooperation. In the presence of Starmer and Rama, Albania's Defense Minister Pirro Vengu and UK Ambassador Nicholas Abbott signed an agreement to deepen collaboration in military production, counter-drone tech-

nology, and joint exports. The declaration envisions a future where Albanian and British firms co-develop military vehicles, air defense systems, and training initiatives. While no legal obligations were created, the framework lays the foundation for future binding agreements and industrial cooperation. Starmer hailed the deal as part of "a new era for European security," highlighting Albania's growing role in NATO and the broader effort to counter hybrid threats in the region.

The road ahead: Strategic partners in a changing Europe
As the UK redefines its foreign policy in a post-Brexit, post-Covid world, and as Albania continues its journey toward full EU membership, the opportunities

for collaboration are significant. From border security and judicial reform to educational exchanges and economic development, both nations stand to gain from a deeper strategic partnership. The UK's interest in Albania is also a signal to other Western Balkan states. It illustrates that London still sees value in regional diplomacy, even outside the EU framework. For Albania, the relationship with Britain provides a counterbalance to regional rivalries and a platform to amplify its voice in European security matters.

A century of lessons and a future of possibilities

Starmer's visit to Tirana is more than a diplomatic footnote. It is a testament to the endurance of international relationships and a reminder that even the most complicated histories can be rewritten. The UK-Albania story is one of broken ties and rebuilt bridges, of suspicion turned into cooperation. In an era where trust in international institutions is fragile and global alliances are constantly shifting, the ability to foster resilient, principle-based partnerships is invaluable. Albania and the UK have that opportunity now.

The next century of relations need not be defined by migration flashpoints or transactional deals. Instead, it can be a model of mutual respect, strategic alignment, and shared democratic values. The groundwork has been laid. What happens next is a question not just of diplomacy, but of vision.

*Dr. Dorian Koçi, former Director of National historical Museum of Albania (2017-2023) is a historian and author, with expertise in Southeast European history, International Relations, and cultural diplomacy.

Starmer's visit to Tirana is more than a diplomatic footnote. It is a testament to the endurance of international relationships and a reminder that even the most complicated histories can be rewritten. The UK-Albania story is one of broken ties and rebuilt bridges, of suspicion turned into cooperation. In an era where trust in international institutions is fragile and global alliances are constantly shifting, the ability to foster resilient, principle-based partnerships is invaluable. Albania and the UK have that opportunity now.

By VUDI XHYMSHITI*

HOW THE EU ABANDONED DEMOCRACY IN KOSOVO

The European Union has found itself once again on the wrong side of history, this time in the Western Balkans, where its policy toward Kosovo has morphed from strategic blunder to outright sabotage. A new report by the GAP Institut¹, a respected Pristina-based think tank, reveals that over €600 million in vital development funds have been frozen or indefinitely delayed as a result of punitive EU sanctions against Kosovo. The sectors most affected energy and environment are not merely bureaucratic categories, but existential pillars for a country battling post-war fragility, chronic underdevelopment, and the urgent need to transition away from coal dependency.

This financial strangulation did not emerge in a vacuum. It is the result of a geopolitical farce in which the EU, in its eagerness to appease Serbian President Aleksandar Vucic, has punished the only functioning democracy in the region for exercising its sovereign rights within its own territory. The so-called “measures” were imposed in 2023, following Kosovo’s decision to close down a series of illegal Serbian-run institutions in the north including post offices operating outside the constitutional order of the Republic of Kosovo². The government also made moves to reopen the Ibër River bridge in Mitrovica, a bridge that for decades has symbolised ethnic division, and which Prime Minister Albin Kurti sought to transform into a site of reconciliation. These actions legitimate by every standard of international law and internal governance, were prompt-

ly denounced by Brussels and Washington as “uncoordinated” and “provocative”³. The response was swift and cynical: economic sanctions, diplomatic isolation, and an all-but-explicit message to Pristina that exercising sovereignty would come at a cost. The GAP Institute’s assessment now quantifies that cost €613.4 million in blocked funds, including €460 million earmarked for green energy and environmental development. These figures are not simply statistics, they are evidence of political punishment dressed up as diplomacy. While Kosovo is sanctioned for removing illegal parallel structures, Serbia faces no repercussions for sheltering the very individuals orchestrating violence against Kosovar police and institutions. The September 24, 2023 paramilitary attack in Banjska⁴, an organised armed incursion by a Serbian-backed militia seeking to replicate Crimea-style annexation tactics, should have triggered a robust Western response. Instead, Vucic’s government, which protects suspects like Milan Radoicic, remains untouched. Serbia⁵ con-

tinues to be courted by EU member states, signs multi-billion-euro defence contracts, and plays host to Russian intelligence networks and Wagner Group recruitment operations, all while parading itself as an EU candidate.

The EU’s failure is not just one of moral consistency, it is a dereliction of duty. Its actions have emboldened a Kremlin-aligned strongman in Belgrade while undermining Kosovo’s international legitimacy and internal stability. In what moral universe does the EU penalise a democratic state for upholding the rule of law, while indulging a government that openly collaborates with regimes in Moscow, Tehran, and Beijing?

The diplomatic logic behind this appeasement is bankrupt. It is rooted in a fantasy that Serbia, despite its authoritarian drift, can be “kept in the European orbit” if sufficiently pampered. But Vucic has made his loyalties clear. Serbia refuses to align with EU sanctions on Russia, grants citizenship to Russian oligarchs, purchases Iranian and Chinese weaponry, and actively facilitates Kremlin soft

power across the Balkans. In any sane policy environment, these would be grounds for isolation, not reward.

The most staggering indictment, however, is the silence of EU leadership in the face of these facts. Previous foreign policy chiefs, paralysed by risk aversion and haunted by the ghost of the 1990s, adopted a hands-off posture that amounted to complicity. But the arrival of Kaja Kallas, a politician forged by Estonia's resistance to Russian imperialism ought to mark a turning point. She has no excuse for repeating the errors of her predecessors. If she understands the mechanics of Kremlin aggression, as her rhetoric suggests, she must apply that understanding to the Balkans, where Serbia now functions as Putin's most effective proxy.

What Brussels has inflicted upon Kosovo is not diplomacy, it is coercion. It is a calculated act of political punishment against a small, post-conflict state for refusing to bend to the illegitimate demands of an aggressor. Kosovo's efforts to assert control over its own territory should have been met with support, not sanctions. Instead, the EU has actively undermined those efforts, demanding de-escalation while ignoring the source of escalation: Belgrade⁶.

There is no diplomatic symmetry here. Kosovo did not invade anyone's territory, nor did it destabilise a neighbour. It merely enforced the rule of law within its own borders. Serbia, by contrast, has stoked ethnic unrest, armed criminal networks, and flirted openly with authoritarian alliances hostile to the West⁷. The notion that Kosovo and Serbia are both equally to blame is not only absurd, it is a dangerous moral evasion.

The consequences are already visible. By sanctioning Kosovo and appeasing Serbia, the EU has sent

The consequences are already visible. By sanctioning Kosovo and appeasing Serbia, the EU has sent a chilling message to small democracies across the continent: obedience trumps sovereignty, and the aggressor always has the upper hand if it has friends in Berlin⁸ or Paris⁹. The damage done to the EU's credibility is profound. It cannot speak the language of democratic values while punishing those who dare to defend them¹⁰.

a chilling message to small democracies across the continent: obedience trumps sovereignty, and the aggressor always has the upper hand if it has friends in Berlin⁸ or Paris⁹. The damage done to the EU's credibility is profound. It cannot speak the language of democratic values while punishing those who dare to defend them¹⁰.

If Brussels wishes to reclaim even a modicum of legitimacy in the Western Balkans, it must reverse course. It must lift these punitive measures, hold Serbia accountable for its acts of aggression, and support Kosovo not just in rhetoric but in tangible policy. Anything less is a betrayal not only of Kosovo, but of the very idea of Europe.

The West's coddling of Vucic¹¹ is not just a tactical error, it is a strategic catastrophe. The EU is

feeding the very forces that seek to unravel its unity and weaken its resolve. If it continues down this path, the next Banjska may not be in Kosovo, but somewhere else in Europe, where another border is tested, and another democracy is left to fight alone.

To restore credibility and reclaim the moral ground so recklessly abandoned¹², the European Union must move decisively, not cautiously. It must dismantle the architecture of appeasement erected by the morally bankrupt triumvirate of Josep Borrell¹³, Miroslav Lajcak¹⁴, and Gabriel Escobar¹⁵ figures whose tenure will be remembered as the institutionalisation of hypocrisy cloaked in the language of diplomacy. Their legacy must be buried beneath a new doctrine: one that insists on accountability, not indulgence. Serbia must be made to choose with absolute clarity between its alignment with the Kremlin and integration into the democratic European order. This means real consequences: suspension of EU accession talks, a freeze on economic privileges, and the initiation of targeted sanctions against those enabling state-sponsored aggression and criminal networks in Kosovo. Simultaneously, Brussels must immediately lift its punitive measures against Kosovo, publicly acknowledge the legitimacy of its state actions, and establish a robust, long-term commitment to Kosovo's energy transition and institutional resilience. The time for transactional diplomacy is over. If the EU cannot uphold its founding principles in the Balkans where its values are being tested in the most visceral way, it forfeits the right to speak of democracy at all. A principled Balkan strategy is not merely about Kosovo; it is about salvaging the very soul of Europe.

*<https://www.thegpc.uk/p/how-the-eu-abandoned-democracy-in>

Charlemagne Prize Von der Leyen honoured for advancing European unity

European Commission President Ursula von der Leyen called for the creation of an independent Europe on Thursday after receiving the prestigious Charlemagne Prize in the western German city of Aachen.

“An independent Europe – I know this message sounds scary to many people. But this is essentially about our freedom,” von der Leyen said.

She warned of the misconception of trusting that everything will return to the way it was before. “That will not happen. Because the geopolitical tensions are enormous.”

“The world is once again shaped by imperial powers and imperial wars. By great powers that are prepared to use all means, fair and foul, to gain an advantage,” she said, noting Russia’s full-scale invasion of Ukraine as a striking example of this trend. The need to invest in European security is therefore becoming ever more urgent, she said.

“A new international order will emerge within this decade,” von der Leyen said. She emphasized that Europe must shape this order. “Our mission is European independence.”

In the economic sphere, the EU also aims to strengthen its trade partnership with the United States, seeking a more stable and strategic transatlantic relationship, she said.

“But we also know that 87% of world trade is with other countries that are all seeking stability and looking for opportunities,” she emphasized.

Merz: Germany backs stronger, safer Europe

Meanwhile, German Chancellor Friedrich Merz vowed support for the strengthening of Europe and its defence, as he honoured von der Leyen during his speech at the award ceremony.

Merz emphasized the need for Europe to now embody peace externally as well. “Germany stands ready to lead the way in this task with all determination in

close coordination with our European partners and neighbours.”

Turning to von der Leyen, the EU’s most high-profile politician, Merz praised her leadership: “You give Europe a voice in the world – a European voice.”

He added that she was being awarded the Charlemagne Prize “most deservedly” for her efforts.

Merz also reiterated the German government’s continued support for Ukraine, stating, “We will support Ukraine with all our strength.”

Calling for deeper cooperation among European defence industries, he added: “We Germans are prepared to make far-reaching decisions at the NATO summit in June.”

Spanish king rejects calls to dismantle the EU

In his speech, Spanish King Felipe VI firmly rejected calls to dismantle the European Union, warning against the rise of “dangerous and misguided voices” advocating for a return to isolated national politics.

“We need to confront them! Dangerous and misguided voices that argue that Europeans will be freer, more independent and sovereign if they inhabit separate national political communities and work alone to address global challenges,” he said.

A reversal of the European Union would leave Europeans powerless to the whims of others, he stated.

“The international environment – I strongly believe – calls for more Europe.”

The Charlemagne Prize

The Charlemagne Prize is widely regarded as the highest honour for contributions to European unity. The award committee praised von der Leyen for “keeping Europe united, resilient and capable of action.”

The German conservative-turned-EU politician wants her prize money of €1 million (\$1.1 million) which is being awarded for the first time this year, to be used for projects benefitting Ukrainian children.

The award recipient decides jointly with the Charlemagne Prize board how the prize money should be used. The money was donated by a married couple of entrepreneurs from Aachen.

Among former laureates are many politicians – British prime minister Winston Churchill, German chancellor Angela Merkel and US president Bill Clinton – as well as representatives of European institutions and the late pope Francis.

In 2023, Ukrainian President Volodymyr Zelensky and the Ukrainian people were honoured.

The last European Commission president to receive the prize was Jacques Delors in 1992, widely regarded as the architect of the European single market and a key pioneer of the euro.

The award is named after Charlemagne, whose Frankish empire extended over large parts of Europe in the early Middle Ages and who is therefore sometimes referred to as the Father of Europe.

/dpa-argumentum.al

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga "Abdyl Frasheri", Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

NUIS/NIPT: L91415033Q

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved